

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра глобальної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
«28» серпня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри глобальної економіки
Протокол № 1 від «20» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
Наталія ВДОВЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОПП «Міжнародна економіка»

Гарант ОПП
Олена КІРЕЙЦЕВА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

МОДЕЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»
Факультет економічний
Розробники: завідувач кафедри глобальної економіки д.е.н., проф. Вдовенко Н.М.,
асистент кафедри глобальної економіки, доктор філософії Яцун А. Г.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни «Моделювання розвитку аграрного сектору»

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>	
Освітньо-професійна програма	<i>«Міжнародна економіка»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>105 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Моделювання розвитку аграрного сектору» передбачає оволодіння теоретичними основами оцінки формування та вплив аграрної політики на сільськогосподарський сектор України, вміннями оцінювати її ефективність та обґрунтовувати вибір перспективних заходів державного регулювання за допомогою використання моделей розвитку аграрного сектору.

Завдання навчальної дисципліни «Моделювання розвитку аграрного сектору» є: оволодіти базовими знаннями щодо економічної сутності, характеру і головних компонентів аграрного сектору; аналізувати ефективність діяльності органів та інститутів аграрної політики, використовуючи модель розвитку аграрного сектору; оцінювати окремі заходи фінансово-кредитної, податкової, цінової політики в аграрному секторі, а також аграрно-соціальної та аграрно-екологічної політиці держави на основі обґрунтованих даних, які отримуються шляхом моделювання впливу цих заходів на аграрний сектор; розуміти особливості формування аграрної політики у країнах із різним рівнем соціально-економічного розвитку, характеризувати аграрну політику окремих країн та блоків в моделях розвитку аграрного сектору.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ПРН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
 – повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні засади розвитку аграрного сектору														
Тема 1. Теоретичні основи регулювання аграрного сектору	1	13	1	3			9							
Тема 2. Методологія формування та оцінки розвитку аграрного сектору	2	17	2	4			11							
Тема 3. Інструменти регулювання агропродовольчого ринку	4	16	2	4			10							
Тема 4. Моделі для оцінки розвитку аграрного сектору України	6	14	1	3			10							
Разом за змістовим модулем 1		60	6	14			40							
Змістовий модуль 2. Особливості формування та основні напрями розвитку аграрного сектору України та світу														
Тема 5. Огляд програмного забезпечення та економічна структура моделей розвитку аграрного сектору	8	19	1	3			15							
Тема 6. Особливості моделювання сектору рослинництва	10	23	2	4			17							
Тема 7. Особливості моделювання сектору тваринництва	12	25	3	5			17							
Тема 8. Моделювання сценаріїв впливу для вирішення економічних задач	14	23	3	4			16							
Разом за змістовим модулем 2		90	9	16			65							
Усього годин		150	15	30			105							
Курсовий проєкт		-	-	-	-	-	-							
Усього годин		150	15	30			105							

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи регулювання аграрного сектору.	3
2	Методологія формування та оцінки розвитку аграрного сектору.	4
3	Моделі розвитку аграрного сектору.	4
4	Моделі для оцінки аграрного сектору та вирішення економічних задач.	3
5	Огляд новітнього програмного забезпечення.	3
6	Особливості моделювання сектору рослинництва.	4
7	Особливості моделювання сектору тваринництва.	5
8	Регулювання аграрних ринків України в умовах глобалізації економіки.	4

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи регулювання аграрного сектору.	13
2	Методологія формування та оцінки розвитку аграрного сектору.	13
3	Мультинаціональна, мультипродуктивна модель для розвитку аграрного сектору.	13
4	Моделі для оцінки аграрного сектору та вирішення економічних задач.	13
5	Огляд новітнього програмного забезпечення.	13
6	Особливості моделювання сектору рослинництва.	13
7	Особливості моделювання сектору тваринництва.	14
8	Регулювання аграрних ринків України в умовах глобалізації економіки.	13

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист практичних робіт;
- заповнення робочого зошиту.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- оцінювання поточних результатів самостійної роботи студентів щодо освоєння програмного матеріалу дисципліни;
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен, як один із форм підсумкового контроль знань здобувачів вищої освіти;

- модульне тестування, як один із форм поточного контроль знань проводиться з метою виявлення якості навчального процесу та його результатів у міжсесійний період під час аудиторних занять;

- реферати, есе у випадку пропусків занять здобувачів вищої освіти з поважних причин;

- усне або письмове опитування;

- командні проєкти;

- захист практичних робіт;

- презентації та виступи на наукових заходах.

8. **Розподіл балів**, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

- відеоматеріали;

- електронний навчальний курс до дисципліни «Моделювання розвитку аграрного сектору» - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3076>

- Вдовенко Н. М., Яцун А. Г. Моделювання розвитку аграрного сектору: методичні вказівки для підготовки здобувачів першого «бакалаврського» рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» ОПП «Міжнародна економіка». К.: НУБіП України. 31 с. (Рекомендовано до видання рішенням вченої ради економічного факультету НУБіП України Протокол № 9 від 21 березня 2024 р.). Режим доступу: <https://surl.li/btwnou>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Gazuda S., Erfan V., Gazuda M., Hertseh V. Modeling the impact of the agricultural sector on the development of the regional economic systems. *Amazonia Investiga*. 2024.

2. Zhilyakov D. I., Kharchenko E. V. Labor productivity modeling in the agricultural sector. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*. 2021.

3. Іванов, С. М., and М. В. Глазков. Моделювання логістичних процесів імпорту морепродуктів в умовах пошкодженої інфраструктури. *Економічний вісник Донбасу*. 2024 р. С. 48-59.

4. Пуцентейло, П., Костецький, Я. Використання методів кластерного аналізу для прогнозування інвестиційного розвитку підприємств аграрного сектора. 2020 р. № 7-8 (85). С. 88–99.

5. Симоненко, О. І., Гузь, М. М., Чухліб, А. В. Моделювання виробництва зернових і зернобобових культур в Україні: прогнозне оцінювання. *Академічні візії*, (35). 2024 р. 12 с.

6. Нейтер, Р., Зоря, С., Муляр, О. Збитки, втрати та потреби сільського господарства через повномасштабне вторгнення. *URL: [http://surl. li/rrsrr](http://surl.li/rrsrr) (дата звернення: 23.01. 2024)*.

7. Крячков, Д. О. Впровадження методів імітаційного моделювання у прогнозування поведінки водних джерел. 2021 р. С. 149-152.

8. Krahmalova, N., Slonopas, V. Оцінювання та прогнозування рентабельності бізнесу при формуванні підприємницького потенціалу в контексті сталого розвитку. *Aktual'ni Problemy Ekonomiky= Actual Problems in Economics*, 276. 2024 р. С. 72-84.

9. Dziurakh, Y., Halanets, V., Kulakovska, T., Pugachov, M., Pugachov, V. Economic assessment and state regulation of the agri-industrial sector in Ukraine: solutions for ensuring food security (modeling and analysis). *Economic Affairs*, 67(4s). 2022. P. 777-786.

10. Kuzmenko O., Chyzhevskya M. Agricultural enterprise economic security systems modelling. 2024. P. 143-153.